

Sokrétű vörös kereszt tevékenység

A Magyar Vörös kereszt országos vezetősége csütörtöki ülésén értékelte a mozgalom idei munkáját, és megvitatta a szervezet következő évi feladatait. Hanfós János főtítkár elmondta: a Magyar Vörös kereszt az idén ünnepelte a szervezett véradómozgalom fennállásának 25. évfordulóját, s ebben az esztendőben már 15 éves a tértfentesen véradómozgalom is. A fejlődést jól érzékelteti, hogy hazánkban már több mint félmillió olyan önkéntes véradót tartanak számon, aki a tértfentesen véradás keretében kapcsolódott be a mozgalomba. Közülük 700-an 30-szor, csaknem 150-en pedig ötvenszer vagy annál is többször adtak vért.

A Vörös kereszt aktív szerepet vállalt a népesedéspolitikai határozatok végrehajtásában, s ennek kapcsán a családi életre nevelés feladatainak társadalmi méretű rendszeresítésében is. Ez év elejétől október közepéig — szülők, kismamák és fiatal házaspárok részvételével — több mint 3600 tanfolyamot rendeztek az országban, amelynek csaknem 80 000 hallgatója volt. A Vörös kereszt aktívistái több mint 3000 hasonló jellegű előadást szerveztek az iskolákban is.

A mozgalom jövő évi fel-

adatairól szólva a főtítkár hangsúlyozta: a Vörös keresztnek továbbra is fontos feladata lesz az egészségvédelem és az egészségnevelés propagandájának fejlesztése, javítása, a népesedéspolitikai és a környezetvédelmi feladatok még szélesebb körű ismertetése, népszerűsítése, az idős korúak gondozásának további szervezése, és az alkoholizmus elleni küzdelem fokozása.

A Magyar Vörös kereszt nemzetközi tevékenységében pedig továbbra is elsődleges feladat marad a különböző nemzeti segélyakciók szervezése és lebonyolítása.

Tanácskozott a KISZ megyei bizottsága

Tegnap, csütörtökön délután a KISZ újszegedi vezetőképző iskolájának épületében ülésezett a KISZ Csongrád megyei bizottsága. Bódi György, a KISZ megyei bizottságának első titkára közölte a megjelenteket, közöttük Fejtő Györgyöt, a KISZ KB osztályvezetőjét és Oláh Miklóst, az MSZMP Csongrád megyei bizottsága párt- és tömegpolitikai osztálya ifjúsági felelőseit.

Szputnyik — az újság- árusoknál

Tíz évvel ezelőtt jelent meg a szovjet sajtó népszerű tallozó folyóirata, a Szputnyik. Péntektől az újságárusoknál is kapható a sok szovjet lap anyagából válogató szovjet folyóirat magyar nyelvű kiadása.

I. P. Aboimov, a budapesti szovjet nagykövetség sajtóattaséja elmondta, hogy a Szputnyik című havi folyóiratot magyar nyelven a Lapkiadó Vállalat jelenteti meg, a Novosztij sajtóügynökséggel kötött megállapodás alapján. A lapra ma már 23 országban lehet előfizetni, s összesen 89 országba jut el.

Mit tesznek a munkásokért?

Az ismeretterjesztés változatai

A TIT tevékenységében mindig kiemelt szerepet kap az ifjúság, és a munkásság körében végzett ismeretterjesztés — mondja Muncz Károly, a TIT városi szervezetének titkára. Az előadásoknak közel fele fizikai munkások előtt hangzik el.

A TIT nemcsak szakmai, politikai, művészeti és általános tematikájú előadásokat tesz eleget hivatalosnak, a Dolgozók Általános Iskolájának elvégzéséhez is segítséget nyújt. A rövidített, nyolcvanórás, általános iskolai tanulmányokra előkészítő kurzust egyre több üzem veszi igénybe. Köztük az ecsetgyár, a paprikafeldolgozó, az öntöde, a szegedi Magas- és Mélyépítő, valamint a Férfi és Női Divatszabó Vállalat.

— Melyek a legkeresettebb tanfolyamok?

— Legnagyobb igény a szakmai továbbképzés iránt

van. Az intézmények oktatói, személyzeti osztályaival és a HVDSZ területi bizottságával közösen szervezzük — Szeged és a megye területén működő üzemek dolgozóinak — a művezetők tanfolyamát. Résztvevői a vezetői munka elméletével és gyakorlatával foglalkoznak, pszichológiai, közgazdasági ismereteket is szereznek. Jelenleg szinte minden szegedi üzemben folynek szakmai tanfolyamok: egyebek között a városgazdálkodási vállalatnál gépjárművezetői, a ruhadarabban szocialista brigádfőnöké, a textilművekben géplakatosoké. A TAURUS gumigyárban anyagilag is ösztönzik azokat, akik szakmai továbbképzésnek vesznek részt.

— A szakmai előadásokon

túl? ...

— Az általános műveltséget gyarapító előadásokra is számos vállalat igényt tart. A KKSZV két gyáregysége, a

jutagár és az újszegedi szocialista brigádjai számára kért komplex tematikájú sorozatot. Az előadások egyúttal az általános iskolai tanulmányokat is segítik, ki egészítik. Hasonló kezdeményezés született a DEFAG-nál. Változatos témákról: várospolitikáról, népzeneirol, irodalomról, művészetekről, környezetvédelmi tudnivalókról hallhatnak a dolgozók. A ruhadarabban egyetemi felvitelre előkészítő tanfolyamokat tartunk.

— A TIT munkások körében végzett tevékenysége itt még nem ér véget ...

— Szegeden is egyre inkább előtérbe kerül a politikai ismeretterjesztés. Az előző évekkel több előadás foglalkozik aktuális társadalmi, politikai kérdésekkel: többek között a ruhadarabban, a MÁV-munkásszálláson és számtalan ifjúsági klubban.

L. Zs.

Enyhe, szárazabb november

A katasztrófális csapadékos és nagyon hideg október után novemberünk időjárása némi kárpótlással szolgált. A hónap nagy részén ország-szerte napfényes, száraz időjárás uralkodott, s ez lehetővé tette a megkezdett mezőgazdasági betakarítások befejezését.

A hónap túlnyomó része csapadéktelen volt, csak az utolsó héten hullottak kiadósabb esők, s 28-án hazánk nagy részén leesett az első hó. Az első két hét mérsékelt hűvös, de száraz időjárást hozott, majd 15—26-a között kellemesen enyhe, jobbra verőfényes őszi idő kárpótolta a mostoha októbert. Különösen meleg idő, szinte elkésett vénasszonyok nyara alakult ki 15—18-a között, amikor az enyhe óceáni légtömegek hatására országunk nagy részén 16—20 fok emelkedett a hőmérséklet. A hónap második felének tartós enyhesége miatt a hőmérséklet havi középértékei 0,5—1 fokkal haladták meg a sokévi átlagot.

A tartósan száraz időjárás következtében a csapadék havi összegei ország-szerte 30—50 százalékkal maradtak a novemberben szokásos mennyiség alatt.

A Dél-Alföld és Szeged mellékelte időjárás adatait áttekintve látható, hogy a havi középhőmérséklet novemberben fél fokos többlettel

zárult, s a napsütéses órák száma mintegy 30 százalékkal haladta meg a sokévi átlagot. A mindössze 3—6 napon lehullott csapadék a Dél-Alföldön a szokásos novemberi mennyiségnek csupán felét-háromnegyed részét érte el.

hely	SZEGED				
	Középhőmérséklet	Sokévi átlag	Legmelegebb	Leghidegebb	
	6,5°C	5,9°C	16,6°C, 16-án	-2,8°C, 10-én	
			Napsütés	101 óra	
			Sokévi átlag	79 óra	
		havi csapadék	sokévi csapadék-átlag	legtöbb csapadék nap	legtöbb csapadék
					1 nap alatt
Bácsalmás	29 mm	56 mm	5	14 mm, 25-én	
Kiskunhalas	44 mm	49 mm	5	23 mm, 25-én	
Kiskunfélegyháza	32 mm	50 mm	6	16 mm, 25-én	
Kistelek	27 mm	50 mm	5	12 mm, 28-án	
Szentos	22 mm	49 mm	4	13 mm, 25-én	
Szeged	27 mm	52 mm	3	13 mm, 28-án	
Makó	27 mm	50 mm	5	12 mm, 25-én	
Mezőhegyes	28 mm	47 mm	6	11 mm, 28-án	
Orosháza	29 mm	47 mm	5	12 mm, 25-én	

Dr. Péczy György egyetemi tanár

Vendéjáték Szabadkán, bemutatók Szegeden

Szép sikerrel vendégszerelt a jugoszláviai testvér városban, Szabadkán a Szegedi Nemzeti Színház társulata. A két színház közötti csereegyezmény keretében a szegediek az idei évadnyitó előadásukat, Balázs Béla—Kodály Zoltán: Cinka Panna balladáját mutatták be a szabadkai Népszínház közelében. Az újvidéki Rádió részleteket vet föl az előadásból, és interjút készített a darab rendezőjével, Gircz Mátással, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatójával. A jugoszláviai magyar társulat december 18-án viszonzza a vendéjátékot: Gobby Fehér Gyulának, a Fórum Könyvkiadó színműpályázatán harmadik díjat nyert drámájával, A szabadság pillanatával.

Addig azonban újabb premier is lezajlik a szegedi színházban. Kálmán Imre népszerű operettjét, a Cirulat. A két színház közötti csereegyezmény keretében a szegediek az idei évadnyitó előadásukat, Balázs Béla—Kodály Zoltán: Cinka Panna balladáját mutatták be a szabadkai Népszínház közelében. Az újvidéki Rádió részleteket vet föl az előadásból, és interjút készített a darab rendezőjével, Gircz Mátással, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatójával. A jugoszláviai magyar társulat december 18-án viszonzza a vendéjátékot: Gobby Fehér Gyulának, a Fórum Könyvkiadó színműpályázatán harmadik díjat nyert drámájával, A szabadság pillanatával.

Tanácsi dolgozókat búcsúztattak

Bensőséges ünnepség színhelye volt tegnap, csütörtökön a városi tanács vb. kerületi hivatala. Korék József dr., a hivatal vezetője hosszú tanácsi munka után, nyugdíjba vonulása alkalmával búcsúztatta dr. Beretz

Péterné ügyviteli alkalmazottat, valamint Kovács József előadót, akinek Papp Gyula, a városi tanács elnöke átnyújtotta 25 éves tanácsi munkája elismeréseként a Tanácsi Munkáért jelvény arany fokozatát.

Életek megrontója — az alkohol

3. Bioszociális komplexum mondotta nyilatkozata végén dr. F. I., kórházi osztályvezető főorvos. Az alkoholfogyasztás, az alkoholizmus élettani és társadalmi jelenség egyaránt. Erdemes felfigyelni a következő elgondolkodtató statisztikára, amely azt mutatja, hogy mekkora az egy személyre (a csecsemőket is bele számítva) jutó szeszital-fogyasztás: 1960, 1197,31 Ft, 1965, 1350,59 Ft, 1970, 1888,25 Ft, 1972, 2003,62 Ft.

1965-től 1972-ig 48,4 százalékkal nőtt Magyarországon az egy személy által alkoholra kiadott összeg. (Adataink közlésekor figyelembe vettük az időközben végbement árváltozásokat!)

Rendszeresen kocsmába jár a lakosság 19 százaléka (ezek 60 százaléka hetenként legálább egyszer). A vizsgálat szerint a férfiak 37 százaléka, a nők 4 százaléka volt rendszeres kocsmalátogató.

Magyarországon a lakosság bor- illetve sörfogyasztása (1960-at alapul véve 1973-ra) személyenként 10, illetve 23,2 literrel növekedett! A lakosság 1973-ban (a csecsemőket is bele számítva) személyenként kb. 2100 forintot költött szesz italra. Asztali fehér borban számolva hazánk népe személyenként egy év alatt több mint egy hektolitert ivott meg.

Magyarországon az alkoholizmus népbetegség, egyre terjedő társadalmi probléma. Másfél évtizeddel ezelőtt a népességnek csupán egy százaléka volt alkoholista, ma a felfedezett esetek több mint két százalékot mutatnak, és 1980-ra ez a szám elérheti az össznépszerűség hat százalékát! Valamikor a tbc volt ennyire elterjedt betegség.

Az Egészségügyi Világszervezet is betegségnékvé tekinti.

Alkoholistának mondjuk mindazon személyeket, akik önként vagy közigazgatási kötelezés, bírói végzés alapján intézményeinkhez fordulnak segítségért. Az alkoholizmus kutatása Magyarországon egészségügyi, igazságügyi, kereskedelmi, büntetőjogi, nevelési és egyéb módszerekkel történik. Az Egészségügyi Minisztérium folyamatos kutatásra ajánlja a témát.

Az alkoholizmus okai között a társadalmi tényező alapvető fontosságát valljuk. Azok a feltételek és körülmények, amelyek az alkoholizmust keltik és éltetik, a társadalom politikai, gazdasági és kulturális berendezkedésétől, színvonalától és azon belül a kisebb-nagyobb közösségek és társaságok szokásaitól függően változhatnak. Társadalmunkban az emelkedő anyagi életszínvonal, a növekvő szabad idővel, a nőknek a termelésben történő nagyobb arányú elhelyezkedésével és önállóságával, s általában a társadalom gazdasági és politikai szerkezetének átalakulásával az alkoholizmussal összefüggő tényezők is másként jelentkeznek — hangsúlyozta előadásában dr. Tariska István professzor, az alkoholizmus megelőzésére és gyógykezelésére Budapestre összehívott nemzetközi konferencián.

Gyógyítható-e az iszákosság? Nem minden esetben. A gyógyíthatóság függ az egyén akaratától (jelentkezik-e elvonókúrára, akarja-e átkos szenvedélye leküzdését), körülményeitől (anyagi és társadalmi helyzete, ivásra való kényszeredettsége stb.), valamint a társadalmi szemlélettől. Lundquist svéd orvos szerint az alkoholizmus legitimizált kóros szenvedély.

Igaz ez? Persze, hogy az, hiszen száz emberből kilencvenöt bizonyára jóvialis elnézéssel, sajnálkozással, cinrossággal tekint a spicces, képzelt süllyedő hajóján (vagy élete süllyedő bárkáján?) tengerészlექekkel botorkáló férfira, nőre, netán fiatalokorra. Trefálkóznak velük, nemegyszer újabb italra invitálják őket, nem is sejtve, hogy azzal a pohár borral, kupica pálinkával, rummal vagy üveg sörrel akár a halálukat is okozhatják!

Az alkoholizmus betegsége, mint a bányahimlő, a tifusz, vagy az influenza, amely fertőző betegségek alanyai zárt kezelésre kötelezhető, ha veszélyeztetik környezetünket.

— Az alkoholista nem veszélyezteteti a környezetét?

A Fáklya új száma

December 5-e — a Szovjet Alkotmány Napja. Ez alkalomból a Fáklya december 3-án megjelent 23. száma vezércikket közöl.

Elemző írás, riport és képösszeállítás mutatja be az idén ötvenéves szovjet autógyártás eredményeit és távlatait. Az érdekes sorozatból megtudjuk többek között, hogy csupán 1973-ban 917 000 új gépkocsit bocsátottak ki a Szovjetunió 24 autógyárából.

„Mesterséges Mars” címmel a lap érdekes népszerű tudományos cikket közöl a szovjet tudományos akadémia mikrobiológiai intézetében folyó kísérlet sorozatról, melynek során úgynevezett mesterséges Marsot hozták létre — a bolygó körülményeinek reprodukálásával — hogy megtudják, képesek-e megélni a földi mikroorganizmusok a világűrben is.

Ismét több írás foglalkozik a második világháborús eseményekkel. Fomin hadtörténetész ezúttal Budapest bekerítésének hadtörténeti vonatkozásait idézi fel.

Néhány anyag a nőolvások érdeklődésére tarthat számot: ezek közül a modern, dolgozó nő megváltozott párválasztási igényeivel foglalkozik egy szociológiai írás; Vjacseszlav Zajcev, nemzetközi hírvivő divattervező pedig néhány új modelt mutat be — 1975-ös téli kollekciójából.

A sportotról a téli sportokkal foglalkozik, a mozirolról és a Szovjet Kultura és Tudomány Háza Programja pedig Budapest szovjet vonatkozású kulturális eseményeiről tájékoztatja az olvasókat.